

Nuo A. J. Greimo semiotikos iki japonų kultūros pažinimo

Vasarą per kūrybos ir meno festivalį „Stichijos“ Kupiškėje apsilankė ir Japonijos ambasadorius Toyoei Shigeeda. Draugiškai šnekučiuojantis, Kupiškio viešosios bibliotekos direktoriui Aigirdui Venckui pavyko gauti ambasadoriaus pažadą – suteikti progą bibliotekininkams iš arčiau susipažinti su japoniška kultūra ir menu.

Netrukus mus pasiekė laiškas su kvietimu atvykti į Japonijos ambasadą Vilniuje ir dalyvauti japonų kaligrafijos pamokoje. Negalėjome atsisakyti tokios nuostabios progos, todėl rugsėjo 10 d. grupelė bibliotekininkų kartu su Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos mokiniais, kupina entuziazmo daugiau sužinoti apie tekančios saulės šalį, išvažiavo į Vilnių.

Išvykusius iš rūkės skandinavų Kupiškio, mus Vilnius pasitiko va-

sariškai šiltas ir saulėtas. Kultūrinę kelionę pradėjome nuo Vilniaus universiteto, absoliučioje daugumoje mokslo ir studijų krypčių pirmąją aukštojo mokslo įstaigą. Mūsų tikslas buvo aplankyti universitete įsikūrusį Algirdo Juliaus Greimo semiotikos ir literatūros teorijos centrą. Užlipę paslaptiniais sraigtiniais laiptais patekome į gana kuklias, tačiau pilnas mokslo knygų patalpas. Mus pasitikusi lektorė humanitarinių mokslų daktarė Jurgita

Katkuvienė apžvelgė A. J. Greimo ryšius su Vilniaus universitetu, pristatė 1992 metais įkurtą centrą ir jo keliamus tikslus: plėtoti Lietuvoje Greimo semiotinės mokyklos idėjas ir šiuolaikinės reikšmės teorijas, semiotikos principus taikyti įvairiose humanitarinėse ir socialinėse disciplinose, skatinti tarpdisciplininius tyrinėjimus ir t. t. Lektorė išsamiai papasakojo apie centro tryliką metų vykdomą semiotikos magistro studijų programą, puoselėjančią literatūros studijų integralumą, siekiant mokslo ir studijų vienovės. J. Katkuvienė kvietė gimnazistus rinktis filologijos fakulteto siūlomą mokymosi programą ir atvykti studijuoti į Vilniaus universitetą, atsakė ji mums iškilusius klausimus.

Išsiaiškinę A. J. Greimo ryšius su Vilniaus universitetu pasukome į M. K. Čiurlionio gatvę, kur įsikūrusi Japonijos ambasada Lietuvoje. Su nekantrumu laukdami pamokos apžiūrėjome ambasados biblioteką, sudarančią sąlygas savarankiškai gilinti žinias apie Japonijos politinį, ekonominį bei kultūrinį gyvenimą. Joje galima rasti leidinių, skirtų japonų kalbos mokymuisi ar tobulinimui, o taip pat knygų, periodinių leidinių, kompaktinių plokštelių lietuvių, anglų ir, žinoma, japonų kalbomis. Biblioteka atvira visiems Lietuvos ir užsienio piliečiams.

Japonijos ambasados darbuotoja Milda Kraško pristatė antrą kartą

Lietuvoje viešintį japonų kaligrafą Haruo Okazaki, atvykusį į japonų kultūros festivalį „nowJapan“ Vilniuje ir sutikęs mums vesti kaligrafijos užsiėmimą. Kaligrafijos meistras apžvelgė hieroglifų atsiradimo Japonijoje kelią, pristatė reikalingas priemones: teptuką, tušą, rankų darbo popierių, kuris labai jautrus kiekvienam tušės pamirkyto teptuko prisilietimui, todėl svarbu gerai išmokyti jį valdyti. Japoniški hieroglifai mums pasirodė tikri meno kūriniai, nes ženklas reiškia ne tik garsą, žodį, bet turi ir platesnę reikšmę. Japonų rašybos sistema laikoma viena sudėtingiausių pasaulyje – japonai naudoja logografinius hieroglifus, dvi garsines abėcėles – hiraganą ir katakaną. Kiekvieną jų sudaro daugiau nei keturiasdešimt ženklų. Be to, jie turi kanji abėcėlę su 3000 ženklų. Susipažinę su japonų kaligrafijos technika bandėme atkartoti meistro atliekamus potepius. Supratome, kad kiekvienai linijai svarbi pradžia, kryptis, forma ir pabaiga. Kaligrafija gali būti motyvacija dažniau rašyti ranka, puiki terapijos priemonė, tačiau reikia laiko jai prisijaukinti.

Smagu buvo prisiliesti prie labai seno Japonijos gražaus rašymo meno, kuris užima svarbią kultūrinę vietą Rytų Azijos šalyje.

**Jolanta VOSYLIENĖ,
Kupiškio viešosios
bibliotekos metodininkė**

